

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

1. Aclarir els conceptes d'avaluació, diagnòstic i realitat social.
2. Aprofundir sobre la importància de l'anàlisi de la realitat social en i per a l'educació.
3. Capacitar a l'alumne/a per recollir informació precisa de la realitat social orientada a la intervenció.
4. Capacitar als alumnes perquè realitzin avaluació i diagnòstic d'alguns col·lectius socials.
5. Aplicar metodologies d'investigació apropiades als diferents contextos i situacions socials que es desitja transformar.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

Introducció

Mòdul I. FONAMENTACIÓ

1. Conceptes d'avaluació, qualificació i mesura.
 - 1.1. Àmbit conceptual i funcions de l'avaluació.
 - 1.2. Tipus d'avaluació: inicial, contínua, final; formativa/sumativa; Autoavaluació/heteroavaluació; normativa i criterial; personalitzada.
2. Fonaments conceptuals i metodològics del diagnòstic en educació.
 - 2.1. Àmbits del diagnòstic: dimensió individual, acadèmica, sociofamiliar.
3. Anàlisi i models d'avaluació de necessitats
4. El laberint social: diferents aspectes
5. Tècniques de recollida d'informació sobre realitat social: instruments, estratègies i recursos
 - 5.1. Característiques dels instruments: Fiabilitat y validesa
 - 5.2. Enquesta: Qüestionaris i entrevista
 - 5.3. Observació sistemàtica; no sistemàtica: diaris d'observació, quaderns de camp o registres d'incidents crítics.
 - 5.4. Escales d'estimació i d'actituds (Likert i diferencial semàntic)
 - 5.5. Tècniques i estratègies de sociodiagnòstic que pretenen dinamitzar: tests sociomètric, sociodrama,... entre d'altres.
 - 5.6. Tècniques narratives: històries de vida i grups de discussió.
 - 5.7. Informació, gestió i comunicació: anàlisi documental, teledocumentació, informes,

Mòdul II. ELABORACIÓ DE PROJECTES SOCIALS

Elements per elaborar projectes socials: diagnòstic, planificació, aplicació / execució, avaluació, informe i reflexió crítica.

Mòdul III. ESTUDIO D'ALGUNS GRUPS SOCIALS

(Trabajo pràctic)

- 2.1. Minories ètniques (1)
- 2.2. Marginació laboral

- 2.3. Adolescència i alcoholisme
- 2.4. Predelictuents i delinqüents
- 2.5. Drogoaddicció juvenil
- 2.6. Les «tribus» urbanes
- 2.7. Persones majors
- 2.8. Aules d'acollida
- 2.9. Altres

(1) En l'estudi de cadascun dels grups socials es desenvoluparan: característiques generals, estudio de necessitats i propuesta de solucions.

3. Avaluació

Realització d'una prueba escrita que recollirà els continguts de l'assignatura exposats en classe, lectures recomanades, aportacions dels alumnes o altres activitats que es realitzin en classe de teoria i de pràctiques. Puntuació fins a 7,5

Pràctiques

1) Classes pràctiques

L'assistència és obligatòria. Si una alumna/o té més de dues faltes, sense justificació apropiada i documentada (justificant mèdic, etc.) no serà avaluat. Es treballarà en grup.

2) Planificar i realitzar individualment o en equip de tres persones un estudi sobre l'anàlisi de necessitats d'un grup social. Aquest treball requereix la tutorització presencial amb el professor d'aquesta assignatura. S'exposarà una síntesi en classe que inclogui la fonamentació o marc teòric; detecció de necessitats; planificació amb objectius, metodologia, temporalització i recursos.

El text de l'informe es redactarà en lletra 12, interlineat senzill, marges 2,5 i seguint les pautes adequades per a aquest tipus de documents.

Observacions:

1) Per ser avaluat en l'assignatura l'alumne/a haurà d'aconseguir una puntuació de 3,7 en Teoria i 2 punts en Pràctiques (activitats individuals y grupal).

2) S'ha de referenciar d'acord amb la normativa APA (veure libro de *Bases metodológicas de la investigación* o una altra publicació que inclogui aquest apartat).

Examen de juliol

Tindrà dues parts: 1) desenvolupar algunes qüestions del programa i/o contestar alguns ítems d'elecció múltiple o de vertader-fals (7,5 punts) i, 2) Entrega de les activitats i treball proposat en el programa de l'assignatura si no se té qualificat com apte al febrer.

4. Fonts d'informació bàsica

DEL RINCÓN, D., ARNAL, J., LATORRE, A. y SANS, A. (1995): *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Dykinson.

PÉREZ CAMPANERO, M.P. (1991): *Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativa*. Madrid: Narcea.

PÉREZ SERRANO, G. (1993): *Elaboración de proyectos sociales. Casos prácticos*. Madrid: Narcea.

Dossier de lectures.

Bibliografia recomanada

ARNAL, J. y DONATE, E. (1993): *Anàlisi de les necessitats dels socis del Reial Automòbil club de Catalunya*. UAB (Àrea de Mètodes de investigació y diagnóstico en educación)/RACC. Inédito.

BALLESTER, L. (1999): *Las necesidades sociales. Teorías y conceptos básicos*. Madrid: Síntesis.

BERGER, P. y LUCKMAN, T. (1990): *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires: Amorrortu.

BERTRÁN, M. (1991): *La realidad social*. Madrid: Tecnos.

CASTILLO, S. (1993): «Técnicas de diagnóstico y evaluación educativa», *L'Avaluació Actes II Jornades universitàries de reflexió i debat envers l'avaluació educativa*. Cervera: UNED.

COHEN, E. y FRANCO, R. (1988): *Evaluación de proyectos sociales*. Buenos Aires: Grupo editorial Latinoamericano.

DE ROBERTIS, C. y PASCUAL, H. (1994): *La intervención colectiva en trabajo social. La acción con grupos y comunidades*. Madrid: El Ateneo.

FRANCIA, A., MARTÍN, A., y SALMERÓN, C. (1993). *Análisis de la realidad*. Madrid: CCS.

GARCÍA, M., IBÁÑEZ, J. y ALVIRA, F. (1986): *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid: Alianza Editorial.

IGLESIAS, M^a. J. (2005). *Diagnóstico escolar. Teorías, ámbitos y técnicas*. Madrid: Pearson Prentice Hall.

RUIZ, J. I., ARISTEGUI, I. Y MELGOSA, L. (2002): *Cómo elaborar un proyecto de investigación social*. Bilbao: Universidad de Deusto.

SÁNCHEZ, M. E. (2005): *Análisis de situaciones sociales*. Granada: Grupo Editorial Universitario.

SIERRA BRAVO, R. (1988): *Técnicas de investigación social*. Madrid: Paraninfo.

TEJEDOR, F.J. (1990): «Perspectiva metodológica del diagnóstico y evaluación de necesidades en el ámbito educativo», *Revista de Investigación Educativa*, 8, 16, 15-37.

VVAA. (2000): *Necesidades educativas de madres y padres de adolescentes en conflicto social*. Pamplona: Instituto vasco de bienestar social.

Observació: En classe s'entregarà un annex amb la temporalització i la relació d'activitats individuals i en equip a realitzar.